



Carrer Portal Nou, 7 - GIRONA  
Tel. 972 22 50 44  
www.cinematruffaut.com  
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA



## LA HIJA ETERNA

*The eternal daughter*

Regne Unit, 2022

**Direcció:** Joanna Hogg

**Guió:** Joanna Hogg

**Intèrprets:** Tilda Swinton, Joseph

Mydell, Carly-Sophia Davies,

August Joshi

**Durada:** 96 min

**Gènere:** drama, intriga

**Idioma:** anglès

**Data d'estrena:** 12/05/2023



## Un vell hotel ple de fantasmes

Al començament de *The Eternal Daughter* (*La filla eterna*), de Joanna Hogg, dues dones (mare i filla) arriben per passar-hi uns dies de vacances a un vell hotel en el qual, envoltat de boira, no sembla haver-hi ningú més hostatjat, tot i que la recepcionista s'obstina en negar a les clientes l'habitació reservada com si no n'hi hagués constància i no s'hi pogués posar remei. Un fals parany: qualsevol habitació està disponible. Aquest espai és real o mental? En tot cas, en veure la filla i la mare, els espectadors s'adonaran que totes dues estan interpretades per la gran camaleònica Tilda Swinton. I si estan familiaritzats amb el cinema de Joanna Hogg, podran reconèixer, que, encarnant la mare, l'actriu està caracteritzada com la progenitora (Rosalind), si bé més envellida, de la protagonista (Julie) dels dos llargmetratges anteriors de la cineasta anglesa: *The Souvenir* (2019) i *The Souvenir II* (2021).

D'aquí, abans de seguir abordant *The Eternal Daughter*, farà una remembrança dels "souvenirs" filmics de Joanna Hogg, que a la primera entrega hi evoca la seva formació en una escola de cinema, a mitjans dels últims anys 80, mentre mantenia una relació tòxica amb un home que tenia una addicció autodestructiva que va matar-lo: les seves imatges, a vegades borroses i velades, duen implícita la reflexió de com representar el record i arriben com un secret, tan íntim com el gest d'una jove que, en un petit quadre de Fragonard de l'any 1775 anomenat *Le souvenir* que es fa visible intencionadament en el film, grava unes inicials (del seu amant?) a l'escorça d'un arbre. De fet, *The Souvenir* ja va ser el títol del film que Hogg va realitzar com a pràctica final de l'escola de cinema mentre indagava la personalitat del seu amant mort. Com en un joc de miralls, a *The Souvenir II*, Hogg recorda les circumstàncies en què va rodar-lo. Cinema fet a partir de la vida que, a través de la memòria i la imaginació, es transfigura: el cinema (la creació) com una manera d'afrontar/curar el dolor i una forma d'alliberament. La relació especular es multiplica en la mesura que Julie (alter ego juvenil de Joanna Hogg) és interpretada en les dues pel·lícules per Honor Swinton Byrne, filla de Tilda Swinton, que, com he dit, hi encarna la mare de la protagonista.

I sí, les protagonistes de *The Eternal Daughter* són Julie i Rosalind, però passat el temps, de manera que el relat se situaria en un present en el qual Joanna Hogg torna a projectar-se en la primera (una directora de cinema que intenta escriure el guió d'un film sobre la relació amb la seva mare, però té la pàgina en blanc mentre dubta fins a quin

punt un narrador/creador té dret a usar les experiències alienes) mentre a la vegada tot pren un caràcter intemporal, fantasmal i d'alguna manera etern. El cas és que, en aquesta ocasió, Joanna Hogg ambienta la seva ficció, nodrint-se novament de la pròpia vida transfigurada, en un escenari de novel·la gòtica i utilitza elements del cinema de terror clàssic: Julie deambula per l'exterior boirós del vell hotel mentre que als interiors solitaris hi descobreix passadissos ombrívols, portes que xerriquen i escales tortuoses. A més de la recepcionista, que també fa de cambrera en àpats amb menús repetits, hi troba un guarda que li explica que, després de la mort de la seva esposa, continua en el lloc per sentir-hi la presència de l'estimada difunta. I és així que, amb la sensació d'estranyesa que atrapa des del primer moment, anem percebent que, contràriament als films de terror, els fantasmes imaginaris no hi són per espantar-nos, sinó per abordar (d'una manera que pot fer pensar en Ingmar Bergman) la presència real dels morts en els vius: la memòria del que hi vam viure, la recança del que no vam dir-los i compartir-hi. Tot és una projecció imaginària de la cineasta? Estem veient la pel·lícula que Julie no aconsegueix escriure? Es diu que el cinema conserva els morts com si, embalsamant-los, estiguessin vius. Joanna Hogg fa cinema com si volgués ressuscitar els "seus" morts per sentir-los, per continuar-hi conversant, per afrontar les culpes del que no va ser capaç de donar-los: hi palpita un dolor, però, havent-hi també ironia, el coratge d'afrontar-lo. De nou la creació artística (encara que, renovant l'antiga idea sobre una suposada incompatibilitat de les dones, la mare lamenti que la filla no hagi tingut fills, cosa que considera una mancança, havent-se dedicat al cinema) com a potència de vida i una forma de comprendre-la. Allò important és que Joanna Hogg, que va revelar-se discretament com una de les grans cineastes contemporànies, en fa a través d'imatges belles, misterioses, plenes de miralls on ens hi podem reflectir en la nostra relació amb els fantasmes, que potser també tenen a veure amb allò que ens resistim a que mori en nosaltres, tot i que a la vegada necessitem alliberant-nos-en.

Imma Merino  
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona